

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa A.O.
przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa
o ustalenie i ewentualnie o zobowiązanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lipca 2017 r., sygn. akt XXVII Ca [...] /16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki A.O. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 lipca 2017 r., sygn. akt XXVII Ca [...] /16 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Istotnych zagadnień prawnych i potrzebę wykładni przepisów prawa skarżąca upatrywała w konieczności wyjaśnienia: czy art. 39 ust. 2 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (u.g.n.r.) wyklucza możliwość „dodatkowych”, bo nie znajdujących bezpośredniego zakotwiczenia w tej ustawie, uzgodnień w umowie dzierżawy zawartej na czas oznaczony (pierwsza umowa) co do warunków dzierżawy na kolejny okres/y w sposób zapewniający czy to automatyczne przedłużenie umowy, czy też powodujący zobowiązania o charakterze umowy przedwstępnej; czy interes prawny w ustaleniu stosunku prawnego lub prawa, tj. w powództwie ustalającym (art. 189 k.p.c.), istniejący w chwili wniesienia pozwu likwiduje późniejszy pozew strony przeciwnej, zawierający żądanie „mieszczące” w sobie konieczność uprzedniej oceny tego, czy stosunek prawny/prawo wywodzony/e w powództwie ustalającym istnieje

czy też nie, a w razie uznania, że taka likwidacja następuje, koniecznym jest przesądzenie co do tego, jak w takiej sytuacji powinien sąd proceduralnie zakończyć proces wszczęty powództwem ustalającym wraz z przesądzeniem w kwestii tego, kogo należy obciążyć kosztami sądowymi.

W okolicznościach tej sprawy nie zachodzi potrzeba wyjaśniania przedstawionych przez powódkę kwestii prawnych i dokonanie wykładni wskazanych przepisów prawnych, gdyż zasadniczą przyczyną oddalenia powództwa był fakt wygaśnięcia umowy dzierżawy z dnia 3 lutego 2004 r., w związku z upływem terminu, na który została zawarta i brak zgodnego porozumienia pomiędzy stronami co do warunków jej przedłużenia (co skutkowało oddaleniem powództwa o ustalenie, że sporna umowa nie wygasła), a w związku z tym wywód Sąd drugiej instancji odnośnie do braku interesu prawnego po stronie powódki, gdyż może go zrealizować w procesie windykacyjnym wytoczonym przeciwko niej przez K., jako dodatkowa podstawa oddalenia powództwa, nie miał wpływu na treść rozstrzygnięcia. Także z powodu nie uzgodnienia pomiędzy stronami elementów przedmiotowo istotnych przyszłej umowy dzierżawy nie mogło być mowy o zawarciu umowy przedwstępnej, z której miałyby wynikać zobowiązanie strony pozwanej do zawarcia przyrzeczonej umowy dzierżawy (art. 389 § 1 k.c.), a w konsekwencji nie istnieje skuteczna podstawa do żądania ewentualnego zgłoszonego przez powódkę w tej sprawie, co czyni bezprzedmiotowym wyjaśnienie kwestii prawnej na gruncie art. 39 ust. 2 u.g.n.r. Wspomnieć należy jedynie, iż przepis ten wymaga uzgodnienia warunków dalszej dzierżawy z K., co w tej sprawie - jak wynika z wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) - nie miało miejsca.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 265, ze zm., w zw. z § 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w opłatach za czynności radców prawnych, Dz. U. poz. 1667).

jw

ał